

Sygn. akt III CSK 244/12

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. Z. J.
przy uczestnictwie Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej
im. F. Stefczyka z siedzibą w G. i Z. T.

o wpis ostrzeżenia o przyłączeniu się do egzekucji z nieruchomości, w księdze
wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w O.

nr 45266/9

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 czerwca 2013 r.,

skargi kasacyjnej uczestnika Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej
im. F. Stefczyka z siedzibą w G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 11 maja 2012 r.,

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 17 stycznia 2012 r. utrzymał w mocy zaskarżony przez Z. T. wpis ostrzeżenia w księdze wieczystej o przyłączeniu się do toczącego się postępowania egzekucyjnego z nieruchomości w sprawie z wniosku Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. Stefczyka z siedzibą w G., prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. Z. J. W uzasadnieniu wskazał w szczególności, że referendarz sądowy, uwzględniając wniosek Komornika, w dniu 22 listopada 2011 r., wpisał w dziale III księgi wieczystej ostrzeżenie o prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym. Z. T. wniosła skargę na tę czynność. Komornik dołączył do wniosku o wpis ostrzeżenia zawiadomienie o wszczęciu egzekucji i wezwanie do zapłaty długu, które jest dokumentem urzędowym i może służyć jako podstawa wpisu wieczystoksięgowego. Dokonany wpis jest zatem prawidłowy i zgodny z art. 924 w związku z art. 626 § 1 i 2 k.p.c.

Z. T. wniosła apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w O. Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 11 maja 2012 r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek oddalił, nakazując Sądowi Rejonowemu w O. wykreślenie wpisu ostrzeżenia w dziale III księgi wieczystej.

Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu, że istniały podstawy do wpisu w księdze wieczystej ostrzeżenia o przyłączeniu się kolejnego wierzyciela do toczącego się postępowania egzekucyjnego. Powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2003 r., III CZP 31/03, według której przepisy o postępowaniu egzekucyjnym nie dają komornikowi ani wierzycielowi uprawnienia do wniosku o wpis w razie przyłączenia się tegoż wierzyciela do już wszczętej egzekucji. Jeżeli komornik składa wniosek o wpis, którego przedmiotem jest ujawnienie ostrzeżenia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego (art. 924 k.p.c.), to nie jest wnioskodawcą w rozumieniu art. 626 § 5 k.p.c. ani nie staje się uczestnikiem postępowania, bo działa jedynie w imieniu i na rzecz wierzyciela. Natomiast żaden przepis nie uprawnia wierzyciela do złożenia wniosku o wpis ostrzeżenia o przyłączeniu się do już wszczętego postępowania egzekucyjnego (w rozumieniu art. 925 § 1 k.p.c.), a tym samym również komornik nie może tego uczynić w jego imieniu. Tej treści wniosku nie można utożsamiać z wnioskiem o wpis ostrzeżenia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Wpis ostrzeżenia

o przyłączeniu się kolejnego wierzyciela jest także zbędny z punktu widzenia zasadniczych reguł postępowania egzekucyjnego. Z art. 927 k.p.c. wynikają dla wierzyciela kierującego egzekucję do tej samej nieruchomości dokładnie te same uprawnienia, które służą wierzycielowi, na wniosek którego wszczęto egzekucję z nieruchomości. Skutki wpisu ostrzeżenia o wszczęciu egzekucji działają na rzecz pierwszego wierzyciela i każdego z wierzycieli przyłączających się do egzekucji. Zbędne byłoby zatem powielanie wpisów.

Wnioskodawczyni wniosła skargę kasacyjną, w której zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, mianowicie art. 927 w związku z art. 924 k.p.c. przez błędną ich wykładnię i nieprawidłowe przyjęcie, że wierzyciel przyłączający się do egzekucji nie może żądać wpisu ostrzeżenia o przyłączeniu się do egzekucji z nieruchomości w księdze wieczystej, bowiem do takiego wierzyciela odnoszą się skutki poprzedniego wpisu o wszczęciu postępowania egzekucyjnego ujawnionego z wniosku innego wierzyciela.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W skardze kasacyjnej trafnie podkreślono, że zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego pozostaje w sprzeczności z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2007 r., III CZP 93/07 (OSNC 2008, nr 7-8, poz. 68). Rzecz jednak w tym, że skarga kasacyjna od wpisu ostrzeżenia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości jest niedopuszczalna zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego. W szczególności w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2007 r., V CZ 27/07 (niepubl.) Sąd Najwyższy podkreślił, że kwestia, czy przysługuje skarga kasacyjna od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu ostrzeżenia w księdze wieczystej, nie jest nowym zagadnieniem w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się już w tej kwestii po przywróceniu kasacji. W postanowieniu z dnia 7 stycznia 1997 r., I CKN 31/96 (OSNC 1997, nr 5, poz. 55) i postanowieniu z dnia 15 stycznia III CZ 1/97 (OSNC, nr 4, poz. 37) Sąd Najwyższy uznał, że nie jest dopuszczalna kasacja w sprawie o wpis ostrzeżenia z art. 10 ust. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Oddalenie apelacji nie kończy bowiem postępowania

w sprawie jako całości, czego wymagał art. 392 § 1 k.p.c., lecz prowadzi do rozstrzygnięcia określonej kwestii wпадkowej wiążącej się z postępowaniem wieczystoksięgowym, bez zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych. To stanowisko znalazło wyraz także w późniejszym niepublikowanym postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1997 r., I CZ 147/97. W niepublikowanym postanowieniu z dnia 17 czerwca 1997 r., III CKN 7/97 Sąd Najwyższy uznał, że nie jest dopuszczalna kasacja od wpisu w księdze wieczystej wzmianki, że w stosunku do nieruchomości dłużnika została wszczęta przez komornika - na wniosek wierzyciela - egzekucja (art. 924 k.p.c.). Potwierdzeniem tego stanowiska jest teza postanowienia z dnia 18 listopada 1997 r., I CKN 155/97 (OSNC 1998, nr 5, poz. 80), w której Sąd Najwyższy stwierdził, że kasacja nie przysługuje od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu (lub wykreślenia wpisu) w księdze wieczystej wszczęcia egzekucji z nieruchomości, przewidzianego w art. 924 k.p.c. W postanowieniu z dnia 29 czerwca 2004 r. (OSNC 2005, nr 6, poz. 112) Sąd Najwyższy – podkreślając, że „istotę sprawy” w postępowaniu wieczystoksięgowym określają przesłanki materialnoprawne wniosku, taka bowiem postać orzeczeń jest właściwa rozstrzygnięciu o zasadności żądania wnioskodawcy domagającego się udzielenia ochrony prawnej przez potwierdzenie jego praw rzeczowych (wpisy w dziale II), ukonstytuowania ich, jeżeli przepis takiego wpisu wymaga (wpisy w dziale II albo IV) lub wzmocnienia skuteczności praw osobistych i roszczeń (wpisy w dziale III, wymienione w art. 16 u.k.w.h. i innych ustawach) - uznał, że rozstrzygnięciem co do istoty sprawy nie są wpisy ostrzeżeń i wzmianek o charakterze wпадkowym, zabezpieczające prawidłowy tok postępowania wieczystoksięgowego lub innego albo zabezpieczające skuteczność ewentualnego orzeczenia (np. ostrzeżenie przewidziane w art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, Dz. U. Nr 149, poz. 703, ze zm., i w art. 10 ust. 2 u.k.w.h. albo przewidziane w art. 924 k.p.c. lub dokonane na podstawie art. 755 k.p.c.).

W świetle przytoczonych orzeczeń należy przyjąć, że w judykaturze Sądu Najwyższego ugruntował się pogląd, że nie przysługuje skarga kasacyjna od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu (lub wykreślenia) w księdze wieczystej wszczęcia egzekucji z nieruchomości, przewidzianego w art.

924 k.p.c. Wymienione postanowienie nie należy bowiem - w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c. - do kategorii postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie w sprawie. To stanowisko spotkało się także, choć nie powszechnie, z aprobatą w piśmiennictwie. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie podziela przedstawione stanowisko judykatury.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.